

**Ministerieel besluit tot voorlopige bescherming van het landschap
de westelijke valleiflank van de Jeker nabij Kanne in Riemst**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen,
gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij
de decreten van 21 oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december
2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de
bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, laatst gewijzigd bij het
besluit van 17 januari 2014;

BESLUIT:

Artikel 1. De westelijke valleiflank van de Jeker nabij Kanne in Riemst wordt
voorlopig beschermd als landschap overeenkomstig de bepalingen van het decreet
van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 21
oktober 1997, 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13
februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Wegens de natuurwetenschappelijke, de historische, de esthetische en de sociaal-
culturele waarde als landschap:

De westelijke valleiflank van de Jeker nabij Kanne in Riemst, Meerland, Tiendeberg,
Avergat en Muizenberg bekend ten kadaster:

Riemst 5de afdeling, sectie A, perceelnummers 212B, 213C, 237D, 3B

Riemst 5de afdeling, sectie C, perceelnummers 258B, 300C, 300D, 300E, 300F,
301B, 302C, 303F, 304C, 305B, 306C, 307D, 307E, 308G, 310C, 311D, 312C,
312D, 340/2A, 340D, 341/2A, 341D, 341/3, 342/2A, 342D, 360E, 360F, 360G, 361D,
363C, 364C, 367B, 368B, 369B, 370H, 371E, 372E, 372F, 372G, 383E, 383F, 383G,
435C, 438C, 474B, 475B, 476B, 476C, 477B, 478B, 479B, 480B, 481B, 482B, 483B,
484B, 485B, 486E, 487C, 488B, 489B, 490B, 496C, 497L, 497M, 497S, 500H (deel),
502D4, 502H5 (deel), 502K4, 502L5, 502M5, 502W5 (deel), 502Y5, 512L, 521B,
521C, 522A, 523E, 523G, 530D, 530E, 531D, 531E, 532P, 535F, 535H, 535K, 544E,
544F en een deel van het openbaar domein,
zoals afgebeeld op bijgevoegd plan.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Natuurwetenschappelijke waarde:

De meeste topografische landschapskenmerken van Droog-Haspengouw komen hier voor, te verklaren door de metersdikke waterdoorlatende mergellagen doorspekt met vuursteenbanken, in de ondergrond. Vernoemd worden: uitgestrekte zacht glooiende leemplateaus, de afwezigheid van oppervlaktewater (bronnen, waterlopen) en droge dalen.

Het gebied is gelegen op de overgang van het plateau naar het Jekerdal. De Jeker heeft zich hier diep in het plateau ingesneden waardoor er diverse geologische lagen dagzomen. De aanwezigheid van krijtgesteente is gedurende verschillende eeuwen gewonnen waardoor een uitgestrekt ondergronds netwerk van groeves is ontstaan.

Het zijn bijgevolg ideale locaties voor de studie van de geologische opbouw van het landschap en van de paleontologie. Het Maastrichtiaan krijtgesteente is rijk aan fossielen.

Specifieke abiotische factoren (bodempopbouw, het reliëf, (micro)klimaat, expositie...) en een eeuwenlang intensief graslandbeheer geven het gebied een uitzonderlijke faunistische en floristische waarde. Nu de biodiversiteit zowat overal onder druk staat, is het gebied voor tal van soorten een refugium geworden (bijvoorbeeld Smalbladige bosboterbloem, Blauwgras, Verfbrem, Smal fakkelgras of Klein spiegelklokje). Recent is het belang van het gebied voor zeldzame graslandpaddenstoelen (vb. Olijfgroene aardtong) aangetoond.

Uniek in Vlaanderen en van internationaal belang is het voorkomen van zeer goed ontwikkeld kalkrijk heischraal grasland (Associatie van Betonie en Gevinde kortsteel). Hier komen tevens de enige kalkgraslandrelicten voor in Vlaanderen. Op de plateauranden is nog een relatief soortenrijke akkervegetatie te vinden.

Het faunistisch belang van het gebied wordt mee bepaald door het warme microklimaat. Uit onderzoek naar ongewervelden (spinnen, loopkevers, mieren, dagvlinders en sprinkhanen) is gebleken dat tal van zeldzame soorten voorkomen.

Fytogeografisch vormen de hellingsgraslanden, door hun ligging tussen meer zuidelijk en oostelijk gesitueerde krijtgebieden een belangrijke schakel in de geografische verbreiding van groeiplaatsen voor kalkminnende planten. Enkele submediterrane en Centraal-Europese thermofiele plantensoorten bereiken er hun noordwestelijke verspreidingsgrens. Hetzelfde geldt voor een aantal ongewervelden.

Historische waarde:

De omgeving van Kanne is een op archeologisch vlak rijke streek. Dankzij de paleoecologische gegevens van de vlakbij gelegen magdalenaansite (opgegraven in 1978) is geweten dat hier een vroeg- en middenneolithische ontbossing plaatsvond.

Op de grens met Wallonië bij de overgang van het plateau naar de valleihelling bevindt zich "De Toem", een Gallo-Romeinse tumulus, die tijdens opgravingen in 1967 en 1968 sterk werd verstoord.

Het botanisch en faunistisch belang van de hellingsgraslanden kan niet los worden gezien van het historische beheer. De fauna en flora die vandaag aanwezig is, moet

daarom gezien worden als een materieel relict van een lange agropastorale beheerstraditie.

De schrale graslanden, die gemeen gebruikt werden, raakten slechts tegen het midden van de 20ste eeuw in onbruik. Het graslandbeheer was buitengewoon intensief, waardoor de vegetatie bij langdurige warmte verdorde. Het stelselmatig verwijderen van elke houtige begroeiing versterkte het warme microklimaat aanzienlijk. De begrazing gebeurde hoofdzakelijk met schapen, die vandaag bekend zijn als Mergellandschapen. Het herstelbeheer dat sinds 1988 wordt gevoerd is sterk geënt op de historische beheersvormen en werpt juist daarom zijn vruchten af.

De kaveien die naar het plateau lopen zijn met hun diep ingesneden profiel nog bewaard, sommige zijn volgestort waardoor het profiel onzichtbaar werd. Op het plateau overheerst nog altijd de akkerbouw, en is één perceel boomgaard aanwezig.

De historiek van de ontginning van de Maastrichtersteen of mergel, een tufkrijtgesteente, vangt aan bij de Eburonen. Mergelsteen als bouw materiaal werd in de streek ontgonnen door middel van een systeem van loodrecht op elkaar staande gangen en pilaren die zich meestal op een diepte van 6 tot 25 meter bevinden. Onder de steile Jekerhellingen in Kanne zijn uitgestrekte gangenstelsels aanwezig.

In de stelsels zijn verschillende blokbrekerstechnieken en ontginningsmethoden te onderscheiden.

In de gangen van de groeves zijn op de wanden en plafonds verschillende inscripties achtergelaten. Gedurende meerdere eeuwen ontstond zo een massa aan cultuurhistorische informatie. De inscripties, aangebracht met houtskool of rood krijt, verschaffen ons gegevens over een verleden dat niet op een andere wijze werd overgeleverd. De oudste inscripties bevinden zich meestal bovenaan als gevolg van de toegepaste ontginningsmethode.

De ontginning is het meest intensief van de 16de tot de 18de eeuw. Daarna nam de productie sterk af om volledig te verdwijnen in de jaren '60 van de vorige eeuw. De groeves werden daarna in beperkte mate voor de champignonteelt gebruikt.

Langs het Avergat bevinden zich enkele 19de- en begin 20ste-eeuwse mergelwoningen, gedeeltelijk ingebouwd in de hellingsvoet.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd op 10 mei 1940 een belangrijk gevecht geleverd te Kanne. Meer dan tweehonderd Belgische en een dertigtal Duitse soldaten sneuvelden. Verschillende landschappelijke sporen herinneren nog aan deze dag: 1. Erebegraafplaats voor de Belgische soldaten die in Kanne sneuvelden; 2. Bunker O die de brug over de Jeker moest controleren, waar later een monument op is gebouwd; 3. Duidelijke sporen van loopgraven op grote delen van de helling; 4. De resten van een Duits oorlogsmonument dat op de noordflank van het Zusserdel verscholen ligt in het struweel, de naam Duits Kruis herinnert aan het vier tot vijf meter hoge kruis dat vlak na WOII werd omgehakt door het verzet; 5. Een gedenkplaat die recent werd opgericht voor een Canadees gevechtsvliegtuig dat in de loop van de WOII bij de Tiendeberg neerstortte. De loopgraven maakten samen met de bunkers deel uit van de Belgische verdedigingslijnes langs het Albertkanaal, allen onder het commando van het naburige fort van Eben-Emael.

Esthetische waarde:

De Jekerhellingen zijn door hun steile en door droge dalen versneden helling in esthetisch opzicht markant. De verscheidenheid in begroeiing geeft een contrast. Op het licht glooiende plateau is er een wijds zicht over de akkerteelten, afgewisseld met

een enkele hoogstamboomgaard, en zeer schaarse houtige begroeiingen. Op de steile Jekerhellingen domineren bloemenrijke graslanden die een hoge esthetische belevingswaarde bieden.

Bovenop de helling is er een imposant zicht op Kanne, Maastricht, het Albertkanaal en het aan de overzijde gelegen Plateau van Caestert.

Sociaal-culturele waarde:

Sociaal-cultureel waardevol zijn de van de talrijke mergelgroeven, waarvan er enkele in groepsverband kunnen bezocht worden. De aanwezigheid van enkele woningen in en tegen de ondergrondse kalksteengroeves geeft een beeld van de omstandigheden waarin de bewoners van het Avergat vroeger leefden.

Verscheidene monumenten herdenken de gevechten van 10 mei 1940. Nabij de Muizenberg is een kruis opgericht als herinnering aan een instorting in 11 mei 1926.

Art. 3 §1 De doelstellingen van het toekomstige beheer, die de optimale verwezenlijking van de waarden die aanleiding hebben gegeven tot de bescherming;

Het landschap 'De westelijke valleiflank van de Jeker nabij Kanne' wordt voor bescherming voorgedragen, zoals hierboven afgebakend en met de bijgaande lijst van beperkingen aan de rechten van de eigenaars.

De bescherming heeft tot doel de aanwezige erfgoedwaarden te vrijwaren en te versterken. Het behoud van de actuele biologische waarde is de na te streven ondergrens. De ambitie op dit vlak ligt echter hoger. Met een intensief begrazingsbeheer door schapen – zoals dit al meer dan een decennium wordt gevoerd – kan de biologische waarde van het gebied immers nog toenemen.

Een secuur beheer moet voorkomen dat hellingsgraslanden verruigen, verstruwelen en verbossen. Een uitbreiding van het graslandareaal op de hellingen is na te streven en kan gerealiseerd worden door het omvormen van recent verboste stukken. Om het microklimaat te vrijwaren is het niet mogelijk om hoogstammige bomen tot volle ontwikkeling te laten komen. Dit geldt ook voor het groen in enkele aanpalende tuinzones, waar de schaduwwerking van bomen en struiken een aanzienlijk negatieve impact kan hebben op de waardevolle vegetaties van de hellingen. Op de hellingspercelen kan het gebruik van meststoffen, grondverbetering en verdelgingsmiddelen niet worden toegestaan omdat ze een nefaste invloed hebben op de ontwikkeling van waardevolle vegetaties.

Zowel op de hellingsgraslanden als op de plateaugronden wordt het traditionele open landschapsbeeld nagestreefd.

Op de plateaugronden mag er geen afbreuk worden gedaan aan het open karakter van het landbouwlandschap. Het bouwvrij houden van deze gronden is essentieel en elke vorm van vertuining of verpaarding is tegen te gaan aangezien dat meestal afsluitingen en constructies met zich meebrengt, elementen die niet wenselijk zijn op het open plateau. Akkerbouw dient de absolute voorrang te krijgen, al hebben erosiewerende grasstroken of permanente graslanden zeker hun nut aan de plateauranden. Maatregelen die de akkerfauna en -flora ten goede komen zijn een meerwaarde voor het beschermde landschap. Het in stand houden van de aanwezige hoogstamboomgaard is na te streven als belangrijk landschappelijk element. Het relict van de Lange Kavei van Opkanne dient in stand te worden

gehouden en er dient gestreefd te worden naar een herstel van deze kavei door de gestorte gronden te ruimen. Op zijn minst moet aanslibbing worden tegen gegaan, door de stortplaats te saneren en door de houtige begroeiing regelmatig te verjongen. Het bebossen van landbouwgrond is niet toegestaan en aanplantingen zijn zoveel mogelijk te vermijden.

De materiële sporen van de Tweede Wereldoorlog moeten herkenbaar gehouden worden en dienen behoed te worden van aftakeling: korte vegetatie zoals aanwezig is gewenst. Hierbij is in de eerste plaats te denken aan de talrijke loopgraven in het gebied, maar ook aan bouwkundige relictten als het Duits Kruis, de erebegraafplaats, Bunker O en de oorlogsmonumenten.

In het beschermd landschap komt één woning voor (Meerland 6). Bij eventuele verbouwingen dienen de oudste delen in mergelsteen, alsook het volume en de dakvorm behouden te blijven. Andere bouwkundige relictten worden in stand gehouden. Hierbij is te denken aan oude keermuren, het Waterhuisje of de sporen van verdwenen 'grotwoningen'.

De uitgestrekte ondergrondse kalksteengroeves dienen gevrijwaard te blijven van verdere verstoring en aantasting. Regulier gebruik van de kalksteengroeves door landbouwers en andere ambachtelijke activiteiten in de reeds gebruikte delen blijven mogelijk indien dit geen veranderingen teweeg brengt aan de structuur van het ondergrondse gangenstelsel. De minder gebruikte delen van de Driesberg en de overige groeves aan het Avergat, dienen omwille van het gave ondergrondse landschap en mogelijke stabiliteitsrisico's gevrijwaard te blijven van gebruik en uitbating van activiteiten. Uitbreidingen en nieuwe activiteiten (zoals verdere toeristische ontsluiting) dient steeds te worden getoetst aan de aanwezige erfgoedwaarde. Elke wijziging aan de structuur, het uitzicht en de functie van het stelsel of de luchtkokers is verboden mits een toelating wordt verkregen. Tekeningen en inscripties op de wanden dienen bewaard te blijven voor de toekomst. Geen enkele activiteit, onder- of bovengronds mag de stabiliteit en het klimaat van de stelsels in gevaar brengen. Het strekt tot aanbeveling om aanwezige storten op te ruimen en stabiliteitsproblemen op te lossen.

Het is wenselijk een beheerplan op te maken voor de groeves waarin het gebruik van de groeves in kaart wordt gebracht zodat deze kunnen worden bestendigd. Op die manier wordt voor een langere periode vastgelegd op welke manier de erfgoedwaarden van de groeves in stand worden gehouden.

Art. 3 §2 maatregelen en richtlijnen die door of krachtens dit decreet worden opgelegd met het oog op de instandhouding en het onderhoud van landschappen, met inbegrip van de erfdienstbaarheden van openbaar nut en van de beperkingen op de uitoefening van de eigendoms- en gebruiksrechten;

Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen (Belgisch Staatsblad 01.10.1997), gewijzigd door het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 (Belgisch Staatsblad 20.06.2003).

Specifieke erfdiensbaarheden:

Is verboden behoudens het verkrijgen van een toestemming vanwege de Minister of zijn gemachtigde:

- Het aanplanten of uitzaaien van bomen en heesters;
- Het wijzigen van het (micro)reliëf;
- Het oprichten van een gebouw of eender welke constructie uit om het even welk materiaal, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd, op de grond steunend, of aan om het even welke drager vastgemaakt;
- Het verbouwen of heropbouwen van bestaande gebouwen of constructies, derwijze dat het uitwendig aspect ervan wordt gewijzigd;
- Het plaatsen van eender welke verplaatsbare constructie of delen ervan die al dan niet voor bewoning kunnen worden gebruikt;
- Het wijzigen van bestaande afsluitingen of het aanbrengen van nieuwe. Het normaal onderhoud van de bestaande afsluitingen is toegelaten;
- Het aanleggen, verbreden, opbreken of afsluiten van wegen en paden of het wijzigen van hun tracé;
- Het verharden van wegen en paden. Het onderhouden en het herstel van de bestaande wegverhardingen en verharde wegranden zijn toegelaten met gebruik van dezelfde materialen, inzonderheid voor normaal landbouwgebruik;
- Het uitoefenen van activiteiten die door de beduidende verstoring van de rust en de stilte in het gebied de waarden van het beschermde landschap aantasten, onder meer het houden van testen, oefenritten en wedstrijden, het houden van evenementen, manifestaties of sportactiviteiten.

Op de plateaugronden is verboden behoudens het verkrijgen van een toestemming vanwege de Minister of zijn gemachtigde:

- Het omzetten van akkerland in weiland, boomgaard of bos.
- Het omzetten van boomgaard of weiland in akkerland, laagstamboomgaard of bos.

Op de hellingspercelen is het verboden behoudens het verkrijgen van een toestemming vanwege de Minister of zijn gemachtigde:

- Het beschadigen van aanwezige vegetaties, tenzij het herstelbeheer betreft dat is goedgekeurd door de Minister of zijn gemachtigde;
- Het toepassen van elke vorm van bemesting, grondverbetering en het gebruik van bestrijdingsmiddelen;
- Het vernietigen of verzamelen van kruidachtige gewassen of hun onderdelen. Het verzamelen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek blijft toegelaten in zoverre dat dit niet het voortbestaan van de populaties in gevaar kan brengen. Deze bepaling is niet van toepassing op het normale onderhoud van de graslanden;
- Het vernietigen van nesten, eieren en broedsels, voor zover het soorten betreft die kenmerkend zijn voor het betrokken landschapstype;
- Het vangen of doden van dieren, uitgezonderd voor wetenschappelijke doeleinden, voor zover het soorten betreft die kenmerkend zijn voor het betrokken landschapstype;
- Het introduceren van planten en dieren.

In de ondergrondse kalksteengroeves is verboden behoudens het verkrijgen van een toestemming vanwege de Minister of zijn gemachtigde:

- Het op welke wijze dan ook veranderen van de structuur (plafond, muren en vloer) van de ondergrondse gangenstelsels, of het wijzigen van het uitzicht onder meer door het aanbrengen van afsluitingen, leidingen of obstakels;
- Het beschadigen van inscripties, merktekens, breeksporen, etc.;
- Het uitvoeren van werken of ingrepen (zoals het afdichten van gangen, luchtkokers, etc.) die een wijziging van het klimaat in de gangenstelsels kunnen teweegbrengen;
- Het maken van vuur;

In de tuinzones is verboden behoudens het verkrijgen van een toestemming vanwege de Minister of zijn gemachtigde (percelen Riemst 5de afdeling, sectie C, perceelsnummers 500H (deel), 502W5 (deel), 502H5 (deel)):

- Het laten uitgroeien van groen dat door schaduwwerking het microklimaat op de hellingspercelen aantast.

Art. 3 §3 Algemene beschermingsvoorschriften en vergunningsprocedure:

Afdeling 1. Toepassingsgebied

Art. 2. § 1. Dit besluit is van toepassing op de landschappen die met toepassing van de artikelen 6 en 9 van het decreet voorlopig of definitief beschermd zijn:

§ 2. De voorschriften van dit besluit zijn slechts van toepassing voor zover zij niet strijdig zijn met de specifieke voorschriften bepaald in de § 1 vermelde beschermingsbesluiten.

Afdeling 2. Algemene beschermingsvoorschriften

Art. 3. Van de algemene en specifieke beschermingsvoorschriften kan enkel afgeweken worden mits een gunstig advies wordt uitgebracht of een toestemming verleend overeenkomstig artikel 14 § 3 en 4 van het decreet.

Overeenkomstig artikel 12 van het decreet blijven werken of handelingen die met de plannen van aanleg overeenstemmen of die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van die plannen en hun bestemmingsvoorschriften, mogelijk mits zij worden voorgelegd voor een advies of toestemming, zoals bepaald in artikel 14 § 3 en 4 van het decreet. Voormeld advies of toestemming kan enkel bijkomende voorwaarden opleggen die de bestemmingsvoorschriften aanvullen of verfijnen.

De goedkeuring door de minister bevoegd voor de landschappen of zijn gemachtigde van een landschapsbeheersplan of van een beheersplan in het kader van het bosdecreet van 13 juni 1990, geldt tevens als gunstig advies of toestemming, zoals voorzien in artikel 14, § 3 en 4, van het decreet, voor alle werkzaamheden die opgenomen zijn in het beheersplan. Dit geldt eveneens voor een beheersplan voor een natuurreservaat dat opgemaakt is overeenkomstig de bepalingen van artikel 72, § 2, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, op voorwaarde dat de administratie bevoegd voor landschappen een gunstig advies aan het beheersplan voor een natuurreservaat verleent.

Onderafdeling A. Voorschriften betreffende de landschappen in het algemeen

Art. 4.

§ 1. Overeenkomstig artikel 14, §2, eerste lid van het decreet zijn de eigenaars, erfpachthouders, opstalhouders en vruchtgebruikers gehouden tot :

- 1° het onderhoud en instandhouden van constructies en structuren in het landschap, zoals bruggen, duikers, stuwen, kenmerkende structuren van het afwateringsnet, taluds, oude wegen, hekken, veldkapellen, hoevegebouwen, stallingen en andere constructies waarvan het belang voor het landschap is aangetoond ;
- 2° het onderhouden en instandhouden van tuin- en parkstructuren zoals waterlopen en grachten, vijvers en waterbekkens, wegen en paden, laanbeplantingen en bomenrijen, bomengroepen en solitaire bomen, heestergroepen en solitaire struiken, perken en borders, hagen en afsluitingen, paviljoenen en ijskelders, muren en trappen, bruggen, schuttingen, loofgangen en pergola's, priëlen en hekken, tuin- en parkornamentiek en tuin- en parkmeubilair;
- 3° het onderhouden en instandhouden van lijn- en puntvormige landschapselementen zoals poelen, houtkanten, houtwallen, bomen, bomenrijen en hagen;
- 4° het instandhouden van houtige begroeiing en het onderhouden van die types houtige begroeiing waarvoor onderhoud noodzakelijk is, zoals parkbossen, hakhout- en middelhoutbestanden, struwelen;
- 5° het onderhouden en instandhouden van grasland, schraalland en heide, door maaien, begrazen of plaggen, onverminderd de toepassing van artikel 6 § 3 en artikel 10 § 2 van het decreet;
- 6° het onderhouden en instandhouden van aarden wallen, dijken, waterpartijen, grachten en greppels voor zover deze bepalend zijn voor de waarden van het landschap;

§ 2. Overeenkomstig artikel 14, §2, tweede lid van het decreet zijn verboden :

- 1° het achterlaten, opslaan of verwerken van eender welke afvalstof, van afgedankte voorwerpen, van ruwe of verwerkte materialen, met uitzondering van tijdelijke stockage op akkerland van stalmest, van compost en van afvalresidu's verkregen bij de verwerking van suikerbieten;
- 2° het aanbrengen en het voeren van gelijk welke reclame;
- 3° het lozen van vloeistoffen of gassen die nadelig kunnen zijn voor de aanwezige flora, fauna en bodem met uitzondering van de bemesting van cultuurgronden zoals bepaald in het mestdecreet;
- 4° het uitoefenen van activiteiten die door de beduidende verstoring van de rust en de stilte in het gebied de waarden van het beschermde landschap aantasten, onder meer het houden van testen, oefenritten en wedstrijden met mechanische voertuigen, het gebruik van vaartuigen met of zonder hulpmotor, het kleiduifschieten, het gebruik van modelvliegtuigen met afstandsbediening, het beoefenen van georganiseerde ruitersport, het houden van manifestaties of sportactiviteiten.

Art. 5. Onverminderd de toepassing van artikel 3 is verboden:

- 1° het uitzetten van dieren in het wild;

- 2° het gebruiken van chemische verdelgingsmiddelen, groeiremmers, groeistimulators, hormonale behandelingen, thermische onkruidverdelgers of andere verdelgingsmiddelen op de percelen die niet als akkerland, weiland, boomgaard, moestuin of bloemperk worden gebruikt;
- 3° het plaatsen en vervangen van ondergrondse en bovengrondse leidingen, met uitzondering van deze dienende voor de ter plaatse gevestigde vergunde woningen en bedrijven waarvoor evenwel bijkomende voorwaarden kunnen opgelegd worden.

Onderafdeling B. Voorschriften betreffende gebouwen of constructies en wegen

Art. 6. Onverminderd de toepassing van artikel 3 is verboden betreffende gebouwen of constructies en wegen:

- 1° het oprichten van een gebouw of eender welke constructie uit om het even welk materiaal, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd, op de grond steunend, of aan om het even welke drager vastgemaakt;
- 2° het verbouwen of heropbouwen van bestaande gebouwen of constructies, derwijze dat het uitwendig aspect ervan wordt gewijzigd;
- 3° het plaatsen van eender welke verplaatsbare constructie of delen ervan die al dan niet voor bewoning kunnen worden gebruikt;
- 4° het wijzigen van bestaande afsluitingen of het aanbrengen van nieuwe, met uitzondering van gladde schrikdraad en prikkeldraad ten behoeve van veekering. Het normaal onderhoud van de bestaande afsluitingen is toegelaten;
- 5° het aanleggen, verbreden, opbreken of afsluiten van wegen en paden of het wijzigen van hun tracé;
- 6° het verharden van wegen en paden.
Het onderhouden en het herstel van de bestaande wegverhardingen en verharde wegranden zijn toegelaten met gebruik van dezelfde materialen, inzonderheid voor normaal landbouwgebruik.

Onderafdeling C. Voorschriften betreffende reliëf, waterhuishouding en hydrografie

Art. 7. Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 3 zijn de volgende activiteiten betreffende reliëf, waterhuishouding en hydrografie verboden:

- 7° om het even welk werk dat de aard en de structuur van de grond, het uitzicht en het reliëf van het terrein, het hydrografisch net of het grondwaterpeil kan wijzigen;
- 8° elke activiteit of elke handeling die een wijziging van de waterhuishouding of van het waterpeil tot gevolg kan hebben;
- 9° het achterlaten van slib. Een normaal onderhoud van de openbare waterlopen blijft toegelaten voor zover het slib oordeelkundig wordt opengespreid en voldoet aan de geldende normen.

Onderafdeling D. Voorschriften betreffende fauna, flora en vegetatie

Art. 8. Onverminderd de toepassing van artikel 3 is verboden betreffende fauna, flora en vegetatie:

1° het scheuren van grasland of het omzetten van grasland in akkerland van:

a) historisch permanent grasland;

b) overig grasland gelegen in:

1) de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologisch belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, natuurontwikkelingsgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied, wachtbekkens en militaire domeinen, ontginningsgebieden die een van de in dit artikel genoemde bestemmingen als nabestemming hebben, op de plannen van aanleg met toepassing van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 of de ruimtelijke uitvoeringsplannen met toepassing van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening;

2) de beschermde duingebieden, aangewezen met toepassing van het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen;

2° het omzetten van akker- of grasland naar bos behalve in bosgebieden of gronden die in het kader van een ruimtelijk bestemmingsplan bestemd zijn voor bebossing en/of bosuitbreiding ;

3° het omzetten van heide en schraalland naar akkerland, grasland of bos ;

4° het omzetten van moerassen en rietlanden naar om het even welk ander bodemgebruik ;

5° het vernietigen of verzamelen van kruidachtige gewassen of hun onderdelen, met uitzondering van de cultuurgewassen.

Het verzamelen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek blijft toegelaten in zoverre dat dit niet het voortbestaan van de populaties in gevaar kan brengen.

Deze bepaling is niet van toepassing op het maaien of reiten en het afvoeren van het maaisel, het plaggen en afvoeren van de plaggen ;

6° het vernietigen van nesten, eieren en broedsels, voor zover het soorten betreft die kenmerkend zijn voor het betrokken landschapstype;

7° het vangen of doden van dieren, uitgezonderd voor wetenschappelijke doeleinden, voor de jacht en voor het bestrijden van schadelijke dieren door de overheid, voor zover het soorten betreft die kenmerkend zijn voor het betrokken landschapstype;

8° het gebruik van bestrijdingsmiddelen op grasland en wegbermen, uitgezonderd voor de pleksgewijze bestrijding van distels en brandnetels.

Art. 8 bis. Onder voorbehoud van de toepassing van artikel 3 is verboden in de zones of percelen die aangeduid zijn op het plan van het besluit tot voorlopige of definitieve bescherming als landschap:

1° het aanplanten of uitzaaien van bomen en heesters in de akkers en graslanden;

2° het aanbrengen van infrastructuur en constructies eigen aan het vissen.

Onderafdeling E. Voorschriften betreffende de bossen en bosexploitatie

Art. 9. Onverminderd de toepassing van artikel 3 is verboden betreffende de bossen en bosexploitatie:

1° het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters, met uitzondering van dode en windvallige bomen of niet meer productieve fruitbomen;

Onderhoudswerkzaamheden zoals dunningen en normaal onderhoud van hakhoutbestanden zijn toegelaten, mits ze oordeelkundig worden uitgevoerd.

2° het kweken van dieren.

Art. 10. Er mogen bij bosexploitatie geen tractoren en andere tuigen gebruikt worden die omwille van hun gewicht, hun afmetingen of hun werkwijze overmatige schade aan het bosbestand veroorzaken.

Sporen van meer dan 20 cm diepte moeten systematisch hersteld worden. Grachten die tijdens de exploitatie beschadigd of onderbroken worden, moeten worden hersteld. Het is verboden uit te slepen doorheen bronbeken.

Onderafdeling F. Voorschriften betreffende specifieke landschapselementen en hoogstamboomgaarden

Art. 11. Onverminderd de toepassing van artikel 3 is verboden betreffende specifieke landschapselementen en hoogstamboomgaarden:

1° het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters;

Onderhoudswerkzaamheden zoals snoeien of knotten zijn toegelaten mits ze oordeelkundig worden uitgevoerd;

2° het uitvoeren van om het even welke ingreep op de betrokken wortelzones van bomen en heesters zoals onder meer het verrichten van grondwerken of het uitvoeren van werkzaamheden die bodemverdichting voor gevolg hebben;

3° het verwijderen of beschadigen van holle wegen, taluds, steilranden, graften, houtkanten, houtwallen, hagen, dreven, bomenrijen, solitaire bomen, dijken, aarden wallen en poelen;

4° het inbuizen of ontwateren van bron- en kwelzones, grachten en greppels;

5° het beschoeien van oevers. Onderhoud van bestaande beschoeiingen is toegelaten.

Onderafdeling G. Voorschriften betreffende tuinen en parken

Art. 12. Onverminderd de toepassing van artikel 3 is verboden betreffende tuinen en parken :

1° het wijzigen van het uitzicht, de aard, de stijl en het gebruik, onder meer door het wijzigen, verwijderen of toevoegen van waterlopen en grachten, vijvers en waterbekkens, wegen en paden, laanbeplantingen en bomenrijen, bomengroepen en solitaire bomen, heestergroepen en solitaire struiken, perken en borders, hagen en afsluitingen, paviljoenen en ijskelders, muren en trappen,

- bruggen, schuttingen, loofgangen en pergola's, priëlen en hekken, tuin- en parkornamentiek en tuin- en parkmeubilair;
- 2° het wijzigen van het microreliëf
  - 3° het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
  - 4° het wijzigen van de waterhuishouding, onder meer door het permanent droogleggen van waterpartijen, het graven van afwateringskanalen, het uitvoeren van drainagewerken en wateraftappingen;
  - 5° het inkorten of het wegnemen van gesteltakken of hoofdwortels.
Onderhoudswerken zoals snoeien of knotten zijn toegelaten, mits het oordeelkundig gebeurt. Het normale onderhoud van hakhoutbestanden is toegelaten;
  - 6° het uitvoeren van om het even welke ingreep op de wortelzones van bomen en heesters met inbegrip van het verrichten van grondwerken of het uitvoeren van werkzaamheden die bodemverdichting tot gevolg hebben;
  - 7° het verrichten van grondwerken zoals het boren van putten en het graven onder de kroon van bomen en heesters.

Art.4. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 1997, gewijzigd bij besluit van 4 april 2003, 23 juni 2006 en 4 december 2009, houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen.

Brussel,

22-05-2014

Vlaams Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en
Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS